

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Hopowo PLH220010 został opracowany na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151 poz. 1220 ze zm.). Pierwotnie obszar Natura 2000 „Hopowo” został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej nr 2008/25/WE z dnia 13.11.2007r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5403) (2008/25/WE) – Dz. Urz. UE z 15.01.2008, L 12/383), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, obejmując powierzchnię 3,4 ha. Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008r. zatwierdzono propozycję zmiany powierzchni obszaru wynoszącą 8,10 ha. Powierzchnia ta została potwierdzona decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011r. w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego, zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE z 2011, L33/146).

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Projekt PZO sporządzono uwzględniając treść Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Teren, na którym znajduje się obszar Natura 2000 „Hopowo” jest w całości własnością Skarbu Państwa, w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kolbudy (leśnictwo Sarni Dwór, obręb Skrzyszewo). Pod względem administracyjnym położony jest w województwie pomorskim, powiecie kartuskim, w gminie Somonino.

Obszar Natura 2000 „Hopowo” zaprojektowano z uwagi na występowanie gatunku priorytetowego z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory- strzebli błotnej (*Eupallasella percnurus* Pallas, 1814) oznaczonej kodem 4009. Z istnieniem gatunku związane jest także występowanie siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG: 3160- naturalne dystroficzne zbiorniki wodne oraz 7140- torfowiska przejściowe i trzęsawiska. Zgodnie z brzmieniem Standardowego Formularza Danych w okresie tworzenia planu zadań ochronnych siedliska nie stanowiły przedmiotu ochrony (oznaczenie reprezentatywności D).

W trakcie prac nad projektem PZO stwierdzono jednak, iż siedliska te zasługują na uznanie za przedmioty ochrony. Jednocześnie analiza zgromadzonych danych i prac nad planem, jak też materiały „Planu lokalnej współpracy na rzecz ochrony obszaru Natura 2000 PLH 220010” (oprac. J. Jarosik 2007r.), który stanowił społecznie wypracowany projekt planu zadań, uwzględniający potrzebę ochrony siedliska strzebli, jak i lokalne uwarunkowania społeczne, wykazała konieczność zmiany granic obszaru Natura 2000. Dotychczasowa granica nie obejmuje całego ekosystemu wodno-torfowiskowego, stanowiącego siedlisko *Phoxinus percnurus* i nie jest dowiązana do wyraźnych punktów w terenie ani wydzieleń leśnych. Zatem efektem prac nad planem jest sugestia zmiany granic obszaru „Hopowo”, co wygeneruje zarazem nową powierzchnię obszaru, zmniejszając ją z 8,1 ha (wartość podana w SDF) do 5,46 ha. Określenie nowych granic obszaru umożliwi też uzupełnienie sieci o siedlisko priorytetowe 91D0- bory i lasy bagienne. 5% nowo zaprojektowanej powierzchni obszaru stanowi bowiem siedlisko brzeziny bagiennej, znajdującej się w stopniu reprezentatywności B.

Do czasu dokonania zmian w odniesieniu do granic obszaru Natura 2000 „Hopowo”, jak też uznania ww. siedlisk za przedmioty ochrony ograniczono zakres Zarządzenia wyłącznie do działań zaplanowanych dla gatunku strzebli błotnej i siedliska jej występowania.

Strzebla zasiedla zbiornik wodny zlokalizowany w centralnej części obszaru, w wydzieleniu 128c. Aktualny stan ochrony strzebli określono jako zły (U2). O ocenie stanu ochrony decydował wskaźnik liczebności populacji, który szacowano średnio na 1,3 (od 0 do 5 osobników). Większość wskaźników parametru siedlisko (powierzchnia lustra wody w sierpniu, głębokość wody, przewodnictwo) oceniono na FV. Przyjęto zatem, iż pomimo niskiej liczebności istnieją doskonałe perspektywy ochrony gatunku na stanowisku (FV).

Za jedno z największych zagrożeń dla przedmiotu ochrony uznano niekontrolowane odłowy wędkarskie strzebli (oraz związana z tym antropopresja – zaśmiecanie, wydeptywanie) a także naturalne zarastanie zbiornika przez roślinność torfotwórczą i narastanie pła, ograniczającego powierzchnię otwartej wody.

Działania ochrony czynnej dotyczą głównie ograniczenia nielegalnych połowów wędkarskich oraz modyfikacji gospodarki leśnej w sąsiedztwie zbiornika i są ukierunkowane m.in. na ochronę populacji strzebli przed eksploatacją wędkarską poprzez rezygnację z połowu ryb i egzekwowanie działań w tym zakresie poprzez doraźne kontrole. Działania ochronne związane z gospodarką leśną zakładają zachowanie dotychczasowej funkcji terenu wokół obszaru Natura 2000 w użytkowaniu leśnym; pozostawienie pasa drzewostanu ochronnego wokół zbiornika, wyłączonego z cięć zupełnych, z maksymalnym udziałem gatunków iglastych w ramach typu siedliskowego lasu (TSL), określonego pasem szerokości 30 m od nowych granic obszaru Natura 2000 oraz pozostawienie drzewostanu do sukcesji naturalnej na terenie objętym propozycją nowych granic obszaru Natura 2000 przy jednoczesnym, stopniowym wprowadzaniu zmian w strukturze gatunkowej upraw leśnych w wydzieleniach 127d i 127f, na korzyść gatunków iglastych.

Dla podniesienia świadomości o celach ochrony w obszarze Natura 2000 zaplanowano 2 tablice informacyjne, 4 tablice urzędowe informujące o granicach obszaru oraz działania komunikacyjne skierowane do społeczności lokalnej. Analiza dokumentów planistycznych wykazała, iż w trakcie najbliższej aktualizacji zapisów obowiązującego „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Somonino” należy zachować istniejące zapisy dotyczące sposobów zagospodarowania gruntów w strefie minimum 500 m wokół obszaru Natura 2000 „Hopowo” (użytkowanie leśne, ekstensywna zabudowa mieszkaniowa, użytkowanie rolnicze z możliwą lokalizacją elektrowni wiatrowych). W Planie Urządzenia Lasów Nadleśnictwa Kolbudy na lata 2006-2015 zalecono m.in. zmodyfikować zapisy dotyczące: pozostawienia pasa drzewostanu ochronnego wokół zbiornika, wyłączonego z cięć zupełnych, z maksymalnym udziałem gatunków iglastych w ramach TSL oraz pozostawienia całego drzewostanu na terenie proponowanych granic obszaru do sukcesji naturalnej. Zalecenia te znajdują odzwierciedlenie w działaniach ochronnych.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył oceny stanu ochrony populacji strzebli błotnej. Monitoring ukierunkowano na ustalenie dynamiki stanu populacji strzebli błotnej, kontrolę liczebności populacji konkurującego ze strzeblą karasia srebrzystego, kontrolę warunków hydrochemicznych zbiornika wodnego oraz tempa jego zarastania.

Monitorowanie stanu ochrony siedlisk przyjęto zgodnie z metodyką do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zatem oszacowanie wartości poszczególnych parametrów i wskaźników struktury i funkcji będzie określone i zwaloryzowane wg przewodników metodycznych wydawanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

W trakcie prac nad planem stwierdzono występowanie traszki grzebieniastej. Z uwagi na brak rozpoznania całej powierzchni obszaru pod kątem jej występowania stwierdzono potrzebę uzupełnienia stanu wiedzy o wielkości populacji.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu oszacowano na 6200 PLN, wyceniając koszt:

- ustawienia i konserwacji tablic informacyjnych – 1100 PLN;
- ustawienie dwóch szlabanów ograniczających wjazd do lasu – 3100 PLN;
- edukacja społeczności lokalnej – 2000 PLN.

Prace dotyczące drzewostanów wskazano bezkosztowo, jako działania w ramach prowadzonych zabiegów gospodarczych przez Nadleśnictwo Kolbudy. Koszt planowanego monitoringu oraz uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony oszacowano na około 24000 PLN i pokryje je RDOŚ. Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Gdańsku, NFOŚiGW, EFRR (za pośrednictwem CKPŚ).

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu zorganizowano dwa spotkania dyskusyjne, których tematem były zapisy w projekcie PZO. Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 13.07.2010 r z informacją o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ, stronie internetowej RDOŚ, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Somonino oraz w prasie („Dziennik Bałtycki” z dnia 20.07.2010 r.).

Projekt planu zadań ochronnych został zaopiniowany pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Gdańsku.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.*) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, w prasie („Głos Kaszubski”) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Somonino. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski Klubu Przyrodników (pismo z dnia 6.11.2010 r.) i Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej (pismo z dnia 14.10.2010 r.). Do zgłoszonych uwag organ odniósł się udzielając odpowiedzi: do PSEW pismem z dnia 04.11.2010 r. (nr RDOŚ-22-PN.I-6660-1-38(16)/10/am) oraz do Klubu Przyrodników pismem z dnia 30.12.2010 r. (nr RDOŚ-22-PN.I-6660-1-38(17)/10/am).

W dniu 30.12.2010 r. (pismem nr RDOŚ-22-PN.I-6660-1-38(18)/10/am) wystąpiono do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w celu akceptacji zmiany granic obszaru Natura 2000. Propozycja zmiany granic nie została jednak przekazana do KE. W opinii Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo nr DON-WZ.6320.2.2011.AL z dnia 21.01.2011 r.) mimo istnienia danych przyrodniczych uzasadniających korektę granic, to nie jest dopuszczalne opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru o zmienionych granicach, bez uprzedniego umocowania prawnego tych zmian. Projekt planu zadań ochronnych może, co najwyżej proponować, jako jedno z działań, korektę przebiegu granic obszaru.

Z uwagi zatem na zmianę konstrukcji zapisów projektu Zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku ponowił udział społeczny oraz zorganizował dodatkowe spotkanie dyskusyjne, które odbyło się 17.01.2012r. w Somoninie. Ponownie podano do publicznej wiadomości informację o możliwości zapoznania się z projektem Zarządzenia. Informacje zamieszczono:

- na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku;
- na tablicy ogłoszeń gminy Somonino;
- w prasie: „Dziennik Bałtycki” (z dnia 21.12.2011 r.).

Informację o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym poprzez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl, pod numerem 105/2012.

Zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych zostało zaopiniowane przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Gdańsku na posiedzeniu w dniu 19.10.2010 r.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206) z Wojewodą Pomorskim, pismem nr NK.II.0041.6.2012.MM z dnia 25.05.2012 r.